

**Inserati: Enostolpna peti-
vrstica 75 vin., pogojen
prostor 1'25 v; razglasi in
poslano vrstica po 1'50 v;
večkratne objave po do-
govoru primeren popust.**

NAPREJ

Telefonska št. 312.

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Pa pustimo. Dejstvo je, da ste edina načelna in poštena stranka na Slovenskem . . . Tako je pač vaše prepričanje. In vsa vaša preteklost govori za to. Povemo pa takoj, da se ne čutimo prav nič počaščene, če prinašate odstavke iz naših člankov

V svojem zadnjem predavanju, ki ga je imel ameriški kontrolor za živila, Hoover, o položaju v Evropi, je opozoril na veliko nevarnost, ki preči Evropo: na druginjo. Obrazložil

Priznajmo si, da je to vprašanje pereče, da je to vprašanje jako važno za naš narod in državo. Taboriško življenje ima svoje dobre strani, a še več slabih. Pomislimo samo, da je

Nihče pa ne misli, kaj bo z begunci-delavci. Imamo tu dva izhoda: ali v mesta, ali pa jih naselimo v industrijskih krajih. Umemsteje pa bi bilo ustanoviti nove delavske kolonije. Brez prevelikih stroškov pa bi se dalo to izvesti ravno v Strnišču pri Ptujju. Tam so dani vsi pogoji za industrijsko kolonizacijo. Sedanje zidane barake bi se dale sčasoma prezidati v čedne hišice z vrtovi. Vodo, ki jo že obstoja, elektrika centralizirano, tudi. V taborišču je že danes velikizarska delavnica, v kateri je zaposlenih skoro 80 delavcev. Tudi pletarska šola zelo uspeva. Surovine za prvo in drugo industrijo je precej na razpolago v bližini taborišča. Taborišče se bo gotovo prej ali slej razpustilo in tu naj se ustanove razmeram odgovarjajoča podjetja na združni podlagi.

Po novem volilnem redu pa odpadejo ožje volitve. Seveda je vsled tega tudi kombinacija postala nemogoča. Pristaši novega volilnega reda niso nikdar prikrivali, da je velik uspeh novega skrutinja ravno onemogočenje koaliranega nastopanja pri ožjih volitvah. Po sedanjih volil-

nih metodah so pri odločitvi igrala politična naziranja manjšo vlogo kakor pa vprašanja krajevnega pomena.

Socijalisti ravnaajo popolnoma ločeno, ko izjavljajo, da bodo nastopili sami. Radikalci pa z njihovimi stališčem najbrže ne bodo zadovoljni. Dasiravno tudi v francoski socialistični stranki ne vlada popolno so-

glasje glede načina, kako treba preurediti človeško družbo, vendar je to brezpomembno in njihovih vrst ne bo oviralo v strnjem nastopu, kakor tudi ne v tem, da ne bi tvorili revolucionarne enote. In končno govorijo za to vzajemnost ne samo politični, ampak tudi praktični razlogi skupnega uspeha.

Brzljavne vesti.

Jugoslavija.

Strogost proti tihotapcem.

LDU. Belgrad, 17. Minister za finance je podpisal naredbo o preprečevanju in lovu tihotapcev blaga in drugih predmetov. Po tej naredbi bodo one osebe, ki se pregreše proti tej naredbi, najstrožje kaznovane, vtihotapljenno blago, ki ga bodo zalotili, pa bo prodano na javni dražbi v korist državne blagajne. Tudi uradniki, ki bodo zanemarjali svojo dolžnost, bodo najstrožje kaznovani.

Tiskanje novih bankovcev.

LDU. Belgrad, 17. Nadzornik ministrstva za finance odide v spremstvu višjega uradnika Narodne banke v Pariz, da prepreči v domovino tretji transport novih državnih bankovcev. Tiskanje bankovcev v Parizu se živalno nadaljuje. Pospešnje se tudi dela v Zagrebu in Pragi. Do sedaj je natisnanih 1 milijarda 200.000.000 dinarjev.

Kredit belgrajske občine.

LDU. Belgrad, 17. Belgrajska občina je odobrila kredit 6000 dinarjev za tiskanje volilnih list.

Podpora akademskim beguncem.

LDU. Belgrad, 17. V Belgrad so prišli zastopniki Zveze jugoslovan-skih akademskih beguncem iz Zagreba. Minister za prosveto je deputaciji sprejel in izjavil, da ugodni željam, ki jih stavi njih spomenika. Po intervenciji ministra za prosveto, je nakazal minister za finance 125.000 K kot prvi obrok na skupno 500.000 K, ki bo znašala 500.000 kron.

Ukinjenje vojaške postaje v Solunu.

LDU. Belgrad, 17. Ministrstvo za vojno in mornarico je izdalo naredbo, katera ukinja našo vojaško postajo v Solunu. V kratkem odpokličejo tudi delavske čete in druge oddelke, tako da ostanje v našem delu solunske luke le najpotrebnejše vojaške osebe.

Po svetu.

Izročitev Axelroda in Radeka.

LDU. Nauen, 16. (Brezlično.) Pogajanja za izročitev Axelroda in Radeka Rusiji proti izpustitvi nemških ujetnikov na Ruskem še trajajo, ker se ima izmenjava izvršiti ob litavski meji ali na litavskem ozemlju. Tudi pogajanja z litavsko vlado še niso zaključena, ki tudi zahteva, da izpusti Rusija litavske ujetnike.

Kongres francoskih delavskih zvez.

LDU. Pariz, 16. (DunkU.) Včeraj se je otvoril v Lyonu kongres fran-

coskih delavskih zvez in sindikatov. Prva seja se je bavila s konstituantno.

Vorašanje Irske.

LDU. Amsterdam, 16. (DunkU.) Angleški listi priobčujejo izjavo maršala Frencha, da irska republika na noben način ne bo priznana. Načrti, ki jih ima Lloyd George za ureditev irskega vprašanja, nikakor ne presegajo smernega homerula brez odcepitve. »Fimče« zahtevajo od vlade, da nemudoma pokaže pripravljenost irsko vprašanje pravilno in dobrohotno rešiti.

Za samoureditve Rusije.

LDU. Pariz, 16. (DunkU.) »Populaire« javlja iz Londona, da je glasom vesti angleškega časopisa vrhovni zavezniški svet sklenil, pridružiti se angleškemu naziranju glede Rusije, tedaj odpoklicati vse čete in pustiti, da Rusija v svoji usodi sama odloča. Angleško časopisje poudarja, da je bila prisotnost Lloyd Georgea v Parizu odločilna.

BULLITOVA RAZKRITJA.

LDU. Pariz, 16. (DunkU.) »Echo de Paris« javlja iz Washingtona, da smatrajo Wilsonovi nasprotniki vsled Bullitovih razkritij vladno krizo in poraz Wilsona glede zveze narodov za neizogibna. Sodijo, da Wilson v tem primeru svoj predlog umakne, da sklene z Nemčijo poseben mir in da spravi vprašanje zveze narodov pri predsedniških volitvah leta 1920. v program. Bullitova afera nudi časopisju trajno snov. Lloyd George demantira danes po tom Reuterjevega urada vse izjave, ki mu jih Bullit podtika. Nsprtno pa je Bullit pred senatno komisijo izjavil, da je treba, ako se ima z Lloyd Georgeom opraviti, pomisliti, da njegovih javnih izjav ni smatrati resno.

Zasedba Levanté.

LDU. Lyon, 16. (Brezlično.) »Temps« poroča, da sta se ministrska predsednika Clemenceau in Lloyd George zedinila glede zasedbe Levanté po francoskih in angleških četah. V zvezi tega dogovora izpraznilo angleške čete do 1. novembra t. l. ozemlje severno od sirsko-palestinske meje. Ta črta je je provizorna in velja le do končne ureditve Levanté po mirovni konferenci. Francoske čete bodo zasedle vialjeje Damask, Roma, Homa in Halop.

Kanada sprejela mirovno pogodbo.

LDU. Roterhal, 17. (Brezlično.) Kanadska zbornica je v dolgi seji, ki je trajala čez polnoč, sprejela mirovno pogodbo s 162 proti 70 glasovi.

Glose.

Pogodba med avstrijsko republiko in Jugoslavijo, glede menjavanja blaga. Ravnatelj nemško-avstrijskega blagovnega prometnega Koppe-stein je izjavil o pogodbi sledeče: Ze ob začetku pogajanja nam je Jugoslavija nakazala 500 vagonov moke. Prvi kontingenti, ki so določeni po pogodbi so: 1300 vagonov moke za kruh, 900 vagonov moke za kruh, 2800 vagonov pšenice, 2400 vagonov koruze, 300 vagonov stročnih pridelkov, 600 vagonov otrobov in prge, 8000 vagonov krompirja, nadalje svinjska mast, prekajeno meso, žive svinje, ovce, govedo, perutnina, jajca, olje, sir. Za te stvari bo dobila Jugoslavija: železne produkte in pač vseh vrst. V pogodbi je izrečeno rečeno: Če se zvišajo cene produktov, ki jih bo dobavila Jugoslavija, se sorazmerno zvišajo cene tudi tem pridelkom, ki se bodo izvažali iz Jugoslavije v Nemško Avstrijo.

Demonstracije proti draginjam so uprizorili 14. t. m. državni upokojenci po cel avstrijski republik. Protestirali so proti temu, da država dosedaj ni vpoštevala njih zahteve za povzvišanje doklad. Zdi se, da so državni upokojenci v republik Avstriji res najbolj revni ljudje in v pravem pomenu besede izstradani. Deputacija 30 mož je intervenirala pri predsedniku Seitzu, državnem kancierju dr. Rennerju in državnemu sekretarju dr. Schuppetru za njihovo pomoč. Vseh upokojencev je približno 52.000 ne vstevši družinske člane. — Poyssod mizerija ... Ententina zveza narodov ... Velikanski pomen, ki bi ga imela »Zveza

narodov« za vse države celega sveta, je spoznala vsaj načelno tudi buržoazija. Držala se pa tega ni. Wilson je z ošnutkom svoje Zveze narodov pokazal se največje uvidovitosti izmed vse svetovne buržoazije, da je treba iti z duhom časa in upoštevati zahteve narodov. Wilson je vsaj naglašal, da si predstavlja Zvezo narodov kot faktor za vpostavo trajnega mira in preprečenje vojn v bodočnosti. Ententni predstavniki, pljani zmage, pa so potvrdili njegov načrt tako, da je ostal le še nekaj skelet od njegove Zveze narodov. Po tem popačenem načrtu bi obstajala naloga »Zveze narodov« v glavnem v tem: 1. Mednarodna politika bo permanentno organizirana. Skupne zadeve mednarodne politike bo opravljal takozvan »Zbor zveze narodov«. Če ta zbor ne bo mogel preprečiti vojne, bo vsaj omogočil pogajanja med prizadetimi državami še pred konfliktom. V zborni bo zastopalo entento 5 delegatov in 4 delegatke male države, poleg delegatov drugih večjih in manjših držav. Nemčija, Rusija in Avstrija ne bodo tu zastopane, kar je največja pogrška Zveze. 2. Če zbor Zveze narodov odloči enoglasno v kakem spornem vprašanju, se mora njegov sklep nujno izvršiti. Če pa zbor ni enoglasen v svojem sklepu, potem imajo nasprotujoče si stranke proste roke. To je druga velika napaka te Zveze. 3. Ako bi se katera država ne pokorila sklepu zbora, se jo gospodarsko bojkotira ali celo z orožjem k temu prisili. 4. Tajnost mednarodne diplomacije se izključuje. Samo oni dogovori veljajo, ki so javljeni sekretarjatu Zveze. 5. Zveza narodov, bo centra-

lizirala vse mednarodno življenje, v kolikor je že sedaj temeljem dogovorov organizirano. Obstoječe mednarodne uredbe, uradi in organizacije bodo spojene v edinstveno »svetovno upravo«. — Napram temu načrtu je lucerna socialistična konferenca (1. do 10. avgusta) izjavila, da je nepopoln. Zahtevala je, da so zastopani v Zvezi narodov vsi narodi. Dalje je zahtevala, da se takoj skliče permanentni mednarodni ljudski parlament. Nadalje, da se takoj izvrši splošna razorožitev, da se internacionalizira vse gospodarsko življenje, da se odpravi vsa carina, da se osnuje mednarodna organizacija kredita in se izvrši takoj mednarodna likvidacija vojnih dolgov. V koliko se bodo uvaževale zahteve socialistične delavske internacionalne, pa zavisi od moči in vpliva bodočega mednarodnega socialističnega kongresa v Zenevi.

Amerikanske skrb. V Ameriki doživljajo enako stankovno gibanje in druge nemire, kakor v Evropi. Celotno poljsko uradništvo v Bostonu je štrikalo, ravno tako pretijo štrajki v jekleni industriji. — Wilson se je obrnil do predsednika ameri-kanske delavske Zveze, t. j. Gompersa, naj doseže pri delavstvu, da naj prelože štrajk, ker se vrši sredi novembra konferenca industrialcev. Da, da, kapitalisti so povsod v stiskah, — poto je njihova politika — torej njihova zadeva!

Izjave dr. Rennerja? »Arbeiter Wille« z dne 13. t. m. prinaša članek, po katerem naj bi se bil dr. Renner po sklepu miru z republiko Avstrijo med drugim izrekel napram zastopniku Radio-depešne agencije sledeče: »Težka vojna bremena nas tlačijo k tlom. Po naši sodbi so nam bila ta bremena proti vsaki pravici naložena, kajti stara Avstrija je vodila vojno za interese Madžarov. Poljakov in Jugoslovanov (1), ki so z avstrijskim orožjem in s finančnimi sredstvi delali za svojo imperialistično politiko itd.« — Če so te besede sploh resnične, potem bi stali dr. Rennerju naloge, naj naše interese za te vojne izraza l. 1914. natančneje razjasni. Sicer so pa take trditve vsakomur že na prvi mah, kar se tiče nas Jugoslovanov, tako neumestne in skoroda smešne, da ne zaslužio niti poštenega protesta.

Bell teror na Madžarskem. Na Ogrskem se sedaj ni urejeno državno vprašanje. Zversiva bele garde se niso prenehale. Ni nobene prave reprezentativne moči niti oblasti. Nekateri se pokoravajo zakonskim odredbam, drugi pa jih ne smatrajo za take. Iz Pečuha se javlja, da se je pri mohački občini nekega dne izvelo 14 povezanih trupel iz vode. Pri Bajl so izvelih iz vode 200, pri Kiškeševem pa okoli 300 utopljenih trupel. Vsak da se prihaja po Donavi mnogo utopljenec. — Evo vam slike, kak je beli teror. In naši meščanski listi so ob naših shodih tako na vse grlo kričali o rdečem terorju!

Glasovanje švicarske socialne demokracije za III. internacionalo. Po dosedajšnjih uspehih oziroma rezultatih bo vstop v III. internacionalo najbrž odklonjen, četudi je obenem jasno, da ne ostanejo v II. internacionali. Dozdaj se je izreklo 4614 glasov proti III. internacionali, 2865 pa za njo. Z maljno večino so se zanj izrekli kantoni Zürich, Basel (mesto in dežela). Pričakuje se, da se bo velika večina izrekla proti moskovski internacionali.

Angleški strokovni kongres. Strokovni kongres v Glasgowu je sprejel resolucijo Smillie, ki zahteva podraževanje rudokopov s 4.478.000 glasov, dočim je bilo proti 77.000 glasov. — Bila je tudi sprejeta resolucija glede podraževanja angleških bank.

Nedeljski šolski pouk na ljudskih šolah v avstrijski republik. Državni podtajnik je odredil, da se na ljudskih, meščanskih in tudi na srednjih šolah uvede nedeljski popoldanski pouk, za kar se po potrebi enotka pouka (t. j. 1 ura) omeji na 45 minut.

Francoski socijalisti za preustroj vojske.

Vodje francoskih socijalistov Renandel, Thomas i. dr. so izročili pl-sarni poslanske zbornice zakonski načrt, nanašajoč se na vojaško prilagoditev Francije določbam zveze narodov.

Ta predlog vsebuje za bodočo vojaško organizacijo Francije nastopne značilne točke:

Obvezna brambna dolžnost za vse državljane naj obsega 28 letnikov. Aktivna vojaška službena dolžnost traja osem mesecev, tekem katerih pa imajo vpoklicanci pravico do 30-dnevne dopusta. Tekom prvih 22 let se ima častništvo in moš-vo odzvati štirim orožnim vajam, vsaki po 15 dni, medtem ko je za-

njih šest letnikov oproščeni poziva. Vpoklic novincem, ki so dovršili 20. leto, je razdeljen v dvoje razdobji, tako da šteje vojska 100.000 mož. Vstop v konjenico in v kolonialne čete je pridržana prostovoljni pri-glasitvi v vojaško službo.

Zakonski načrt predvideva nadalje organizacijo ter fizično in vojaško vzgojo mladine in potrebne predpri-prave, ki naj vsikdar omogočijo takojšnjo mobilizacijo industrije. Vsak državljani vojak in častnik ima volilno pravico.

Odpustitev letnika 1918. naj se izvede najkasneje v aprilu 1920. let-nika 1919. pa v aprilu 1921.

Visokošolcem iz zasede-nega ozemlja.

Vse visokošolce iz zasedenega ozemlja, ne glede na stranko, ki ji pripadajo, pozivljamo, da se udele-žijo ustanovnega obnega zbora or-ganizacije visokošolcev beguncem, ki se vrši dne 20. t. m. v Ljubljani. No-va organizacija se namerava ustanovi-vi v soglasju z že obstoječo organi-zacijo: »Udruženje jugoslovenskih akademikar beguncem v Zagrebu«, s katero bo skupno in v sporazumu z begunkim svetom zastopala gmojne in kulturne interese vseh akademikov iz zasedenega ozemlja, in imela poverništva v vseh vseu-čiliških mestih tu- in inozemstva. Radi tega opozarjamo, da se udeležijo ustanovnega obnega zbora tudi akademiki begunci, ki nameravajo študirati v tujini, da zamorejo dobiti vpogled v novo organizacijo in njeno delovanje v inozemstvu. Z ozirom na visokošolce iz dežele smo sklicali ustanovni občni zbor na dan šestan-ka akademskega društva jugoslo-vanskih tehnikov v Ljubljani, ki se vrši, kakor je bilo že v listih objavljeno, dne 20. t. m. ob 10. uri v dr-žavni obrtni šoli II. nadst., in jim s tem omogočili z enkratnim prihodom v Ljubljano prisostovati obema skup-ščinama. Čas in kraj ustanovnega obnega zbora se določi na tem se-stanku. — Pripravljalni odbor.

Dnevne vesti.

Na naslov g. okr. glavarja v Ptuj.

Po razsulu stare Avstrije je prišlo v last naše države tudi kakih 200 hl rektificiranega spirita in okoli 50 hl ruma v Ptuj. To blago je prej bilo last prejšnje stare Avstrije. Pravico do tega blaga si je prilaštil Narodni svet v Ptuj, v katerem se je nahajal tudi okrajni glavar ptujski, gosp. dr. Pirkmajer. Za blago sta se pote-govala Franc Čuček, trgovec v Ptuj, in Simon Hutter sinovi, vele-zagajarna v Ptuj. Prvi je ponujal po 20 K, drugi pa po 40 K za liter ruma in spirita. Narodni svet se je odločil, da polovico blaga Čučku po 20 K, polovico pa Hutterju po 40 K liter. Ker se je pa pozneje pojavila boja-zen, da bi se Čuček čutil užaljenega, ako bi ne dobil vsega blaga, in bi za-tegadelj lahko odtegnil svojo roko v narodne namene, se je oddal ves spi-rit Čučku, in sicer polovica po 20, polovica pa po 40 K, rum pa Hutterju po 40 K liter. Takrat, ko se je to zgo-dilo — koncem leta 1918 — je notral spirit po 60 do 70 K, rum pa po 50 do 60 K liter. Ako bi se vse blago oddalo za ceno, ki jo je ponujal Hutter, bi se dobilo zanj okroglo 1 milijon kron, tako pa se je dobilo menda le okoli 800.000 K; torej za 200.000 K manj. Če se vzame za podlago takratna dnevna cena, tedaj znaša izguba še veliko več, namreč okoli 450.000 K. To je tako gorostasna razlika, da sme javnost pač zahtevati, da se po-jasni, ker je okrajni glavar ptujski, g. dr. Pirkmajer, o vsem tem dobro po-učen, apeliramo nanj, da nam zadevo pojasni. Zanimalo bi nas tudi, kako je g. Čuček prišel do tega blaga; kajti o tem so razširjene različne go-vorice. Morda bi nam znal g. okrajni glavar tudi povedati, kam in na kakšen način je prišlo Čučku pro-dano blago. O vsem tem smo čuli razne vesti; ali, ker predpostavljamo, da je marsikaj pretirano, zato želimo, da izprekoveri g. okrajni gla-var svojo besedo. Tu ne gre za osebo Čučka ali celo za nemško Hutterjevo tvrdko — ampak za stvar; blago bi bil namreč prav rad še kdo drugi kupil in ga tudi pošteno plačal. Spirita primanjkuje zlasti bolnišnicam in te-kararnam — ta je pa boja kar ves spirit izvozil v Nemško Avstrijo, do-čim ga tu ni dobili za noben denar. Želimo, da se g. dr. Pirkmajer prav kmalu oglasi.

Opozorjamo!

Casopisi so javili, da je za Slove-nijo in Istro uveljavljena srbska tak-sa za zdravila in zdravilne pripo-močke. Po tej taksi smejo zaračunati lekarnari bolnikom predpisana zdra-vila. Uveljavljenje srbske takse po-

menl za narodno zdravje katastrofo in posledice posledice najslabše vrste prete ljudstvu, bolniškim bla-gajnam in vsem zavodom. ako mi-nistrstvo nemudoma ne ukrene druga-če. O tem bomo še pisali. Priopomi-mo le, da so za zdravila tako podra-žila, da so navadnemu zemljani ne-dosegljiva.

Da se odpomore pomanjkanju ko-vanega drobiža.

Je staval obč. svet sodr. K o c m u r v seji občinskega sveta ljubljanskega v torek, dne 17. t. m., predlog, da naj mestna občina ljubljanska po vzoru več občin na Hrvaškem izda lasten papirnat drobiž. V utemeljevanju svojega predloga je predlagatelj na-vajal, da so pošne znamke, ki se jih poslužuje občinstvo mesto kovanega drobiža, nehigijenične, ker se na gu-milju nabirajo škodljive bakterije. Znamke so pa tudi nepraktične, ker so premajhne. Ljudje jih nosijo po žepih, kjer se zmečkajo, zamažejo in raztrgajo. Pokvarjenih znamk se iz-nebijo na ta način, da jih darujejo be-račem ali jih pa dajo za napitino. Razumljivo je, da so tisti, ki jim pri-dejo take znamke v roke, opeharjeni, ker so znamke brez vrednosti. Če se jih prilepi na pismo, se izpostavi pre-jemnika nevarnosti, da plača kazens-ki porto. Z upeljavo lastnega ob-činskega surgata za kovan drobiž bi ostal dobiček, ki ga ima danes poštna uprava, občini. Župan je ob-ljubil, da bo predlog uvaževal.

Mestna aprovizacija se skrči. V seji občinskega sveta ljubljanskega v torek, dne 16. t. m., je župan g. dr. T a v č a r podal obširno poročilo o mestni aprovizaciji, o katerem se je razvila obširna debata. Predlog sodr. K o c m u r j a, da naj ostane mestna aprovizacija v dosedanem obsegu, je bil z enim glasom večine odklo-njen. Proti so glasovali zastopniki JDS. Tako bo letos odpadel večji del ubožne akcije, dasi je župan zla-sti glede kuriva napovedal veliko krizo. O stvari bomo še govorili.

Mestne ubožnice v Ljubljani. V zadnji seji obč. sveta ljubljanskega je sodr. K o c m u r predlagal, da naj se čimprej skliče seja ubožnega odseka, ki naj izdela za obe mestni ubožnici modern lišni red, ker je sedanjí za-starel. Predlagatelj je nadalje omenil, da se v mestni ljubiteljski ubožnici še vedno gode stvari, ki bi jih bilo treba preiskati. Tako n. pr. se govori, da se je ob izselitvi prejšnje gospodinj-pred nekaj tedni izpelpalo iz te ubož-nice več voz blaga, glede katerega bi bilo potrebno ugotoviti, čigava last da je. Ubožnica ima svoj vrt; prejš-nja gospodinja pa zahteva od eda-nje precejšnjo odškodnino, češ, da so nasadi njena last. Razne potreb-šine, n. pr. zelenjavo, mora ubož-nica kupovati na trgu za drag denar, dasi ima lastno zemljišče in bi lahko marsikaj sama pridobila. — Župan je odgovarjal, da se kritizira vedno le ljubiteljsko ubožnico, ono na Karlovski cesti se pa pusti pri miru, četudi je ta v veliko slabšem stanju. Glede pridelkov na lastnem zemljišču je bil mnenja, da gre le za par kumar, za katere se posamezniki prepirajo. V ostalem je župan obljubil odpomoč.

Drobo.

— Mestni deklitski licej. S šolskim letom 1919/20. odpade prvi razred liceja, ostanjejo le razredi II.—VI. Novih gojenk se v te razrede ne sprejema več, ker so vsi razredi že za-seđeni. Gojenkam, ki so bile že na za-vodu, se je javiti v sredo, 24. sep-tembra med 10.—12. uro v »Mladiki« z zadnjim izpričevalom. Ponavljalni in dodatni izpiti se vrše v sredo, 24. septembra ob 8. uri.

— Mestna ženska realna gimna-zija. S šolskim letom 1919/20. se otvori prvi razred gimnazije. Vse one gojenke, ki so napravile meseca julija sprejemni izpit za I. razred li-ceja in so bile sprejete v licej, vstopi-lo sedaj v I. razred gimnazije. Novili gojenk se v I. razred gimnazije radi pomanjkanja prostora ne sprejema več. Vsaka nadaljna zglastev za to gojenke odpade, one se udeležijo šole otvoritvene maše.

— Mestna ženska reformno-re-alna gimnazija. S šolskim l. 1919/20. se otvori peti razred te gimnazije, in sicer za one gojenke, ki so dovršile štiri razrede liceja z uspehom. Vpi-sovanje v ta razred se vrši 25. sep-tembra, četrtek, od 10.—11. ure do-poldne v »Mladiki«. S seboj je prinesti zadnje izpričevalo in krstni list. Otvoritvena služba boža je v petek, 26. septembra ob 9. uri v Nunski cerkvi. Obvezna je za vse gojenke. S poukom se prične v soboto, 27. septembra ob 8. uri. Gojenkam in staršem polaga ravnateljstvo na sr-ce, da se točno drže določenih ter-minov, ker se zamud ne bo opravi-čevalo.

letu 1915. (v seji deželnega odbora dne 9. novembra 1914.)

Olede pokritja je sklenil deželni odbor v seji dne 19. novembra 1915., da je v letu 1916. začasno pobirati enake deželne doklade in naklade, kakor so se pobirale v letu 1915.

V seji dne 23. februarja 1916., je deželni odbor nadalje sklenil, da je k deželni nakladi na pivo pobirati še izredni doklado po 4 K od hektolitra.

Pri gospodarjenju v okviru teh sklepov deželnega odbora so bili dejanski uspehi sledeči:

Uspeh:

Dohodki 9.529.243 K 48 h
Stroški 8.979.375 K 97 h

Presežek 549.867 K 51 h

Proračun:

(7.883.528 K + 1.645.715 K 48 h)
(7.879.167 K + 1.100.208 K 97 h)

(4.361 K + 545.506 K 51 h)

Ta račun kaže, da je bilo gospodarjenje v letu 1916. ugodno, in to tem bolj, ker se je v tem letu odplačalo tudi več dolga, nego je bilo za to odmerjeno. Za poplačilo dolgov je bila namreč na temelju proračuna leta 1914., določena le vsota 282.589 kron, dejansko pa se je v letu 1916. poplačalo dolgov za 1.268.033 K 61 h, t. j. več za 985.444 K 61 h.

Med plačili na račun dolgov je tudi vsota 927.445 K, ki se je plačala Kranjski deželni banki na račun dolga 1.313.210 K, najetega proti zastavi komunalnih zadolžnic te banke v znesku 2.000.000 K (transakcija iz leta 1914. za financiranje deželnih elektrarn).

Dohodki so se v letu 1916. dvignili malone pri vseh panogah deželnega gospodarstva, in sicer ne samo v primeri s proračunom, temveč tudi absolutno. Le državna prispevka iz državnih osebnih davkov in iz dohodkov državnega davka na žganje sta nekoliko zaostala za proračunom.

Od 1. septembra 1916. dalje se naklada na pivo več ni pobirala, ker je državna uprava na podlagi cesarske naredbe z dne 27. avgusta 1916., drž. zak. št. 270, inkamerirala vse deželne naklade na pivo proti odškodnini, ki se je določila za deželo Kranjsko za čas od 1. septembra do 31. decembra 1916. na 183.000 K. Poleg te odškodnine pa se je izposlovala še daljša odškodnina v znesku 125.000 K, tako da je znašala skupna odškodnina 308.000 K.

Kar se tiče stroškov, je omeniti, da je bilo gospodarjenje tudi v letu 1916. popolnoma pod vplivom vojske in da so torej večji ali manjši stroški predvsem posledica nenormalnih razmer.

Ljudskošolskemu učiteljstvu so se leta 1916. dovoljevale od časa vojnodraginske doklade in se je na teh dokladah izdala vsota 340.000 K.

Istotako se je deželnim uslužbencem izplačala v letu 1916. na vojnodraginskih dokladah vsota 82.012 K 82 h.

Na stroških vsled vojske se je izdalo leta 1916. skupaj 51.629 K 65 h.

Popolnoma nov strošek za deželo je bila leta 1916. bilanca izguba deželne elektrarne na Završnici v znesku 122.696 K 86 h, ki se je leta 1916. pokrila iz deželnih sredstev. Ta izguba zadeva upravno dobo od 25. februarja 1915. do 30. junija 1916.

O stroških in dohodkih posameznih deželnih zavodov so računi sledeči:

(Dalje prih.)

Ljubljanske sodrugi opozarjamo, da se bo vršil danes, 18. septembra ob 20. uri v Mahrovi šoli (nasproti mestnega doma) diskuzijski večer: nadaljevanje debate o etranknem statutu.

Zdravstvo.

Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine Ljubljanske od 7. do 13. sept. 1919. Novorojencev je

bilo 26, mrtvorojencev pa 3. Umrla je 41 ljudi in sicer domačinov 24, tujecev 17. Za tifuzom (legarjem) 1, za grižo (10 domačinov, 5 tujecev) za jetiko (1 tujecev), za različnimi boleznimi 24. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli in sicer: za tifuzom (1 domačin, 1 tujecev), za grižo (26 domačinov, 15 tujecev), za vrtico 4.

Tedenski izkaz nalezljivih bolezni od 31. avgusta do 6. septembra 1919 na ozemlju deželne vlade za Slovenijo. Obolelo je oseb: Škratica (Scarlatina): Okraj Borovlje: občina Grabštanj 1. — Davica (Difterija): Okraj Brežice: občine Brežice (bolni) 1. Okraj Borovlje: obč. Bistričica 1. Okraj Celje: občina Trbovlje 1. Okraj Krško: občina St. Rupert 2. 1 umrla. Okraj Kamnik: občina Komenda 1. Ljubljana, mesto: občina Ljubljana 3. Okraj Ljubljana: občina Vič 1. — Trebušni tifus (Typhus abdominalis): Okraj Krško: občina Raka 9. Okraj Kranj: občina Kranj 1. Maribor, mesto: občina Maribor 1. Okraj Maribor: občina Cirknica 1, 1 umrla. Okraj Ptuj: občina Sv. Lovrenc na Dr. polju 1. — Griža (Dizenterija): Okraj Borovlje: občina Bistrica 9, 1 umrla. Okraj Črnomelj: občina Semič 1. Okraj Celje: občine Celje, okolica 1, Sv. Paul 3, Sv. Stefan 1, Zalec, trg 2, Zibika 1. Okraj Kamnik: občini Dragomelj 3, 1 umrla. Loke pri Mengšu 1. Okraj Kranj: občine Kranj 2, Predoslie 8, Smednik 3, Priže 9, 6 umrlo, Stara Loka 3, 1 umrla. Ljubljana, mesto: občina Ljubljana 27, 2 umrli, od teh je 8 vojakov in 4 slučaji iz zunanjih občin. Okraj Ljubljana: občine Studenec 1, 2, Borovnica 3, Dobrava 45, 5 umrlo. Maribor, mesto: občina Maribor 7, Okraj Maribor: občina Krčevina 1. Okraj Novo mesto: občina Prečna 6. Okraj Ptuj: občina Stoperice 10, 1 umrla. Okraj Slovenjgradec: občina Breznik 2. Okraj Velikovec: občini Naženberk 3, 3 umrle. Dobrla vas 4. — Epidemiočno otprnenje tilnika: Okraj Brežice: občini Lastinje 1 Zakot 2. — Koze (Variola): Okraj Brežice: občina Mihalovec 1. Okraj Celje: občina Sv. Jurij ob Taboru 1. Okraj Ljubljana: občina Črni vrh 13, 1 umrla. Okraj Ptuj: občina Ptujška gora 1, 1 umrla.

Zdravniška služba v Prevaljah. Zdravstveni odsek za Slovenijo in Istro razpisuje službo okrožnega zdravnika za zdravstveno okrožje Guštanj s sedežem v Prevaljah. Služba je posebno dobro dotirana. Razven stalnih službenih prejemkov, enakih onim okrožnih zdravnikov na Štajerskem, dobiva zdravnik v Prevaljah izdatne mesečne prispevke od premožovnika v Lešah in od lekarnarstva v Guštanju. Interesente opozarjamo na razpis v Uradnem listu.

Gospodarstvo.

Lesno ogile in naša industrija. Vsa industrija in obrtna podjetja, ki rabijo lesno ogile naj takoj javijo svojo polletno potrebo Centralni Upravi za trgovački promet s tujino in tujim, podružnica Ljubljana.

Prehrana. Ministrstvo za prehrano in obnovu zemlje je dovolilo za prehrano Srbov iz Pomaza in okolice Pešte 12 vagonov pšenice, 12 vagonov koruze in 2 vagona mesa in masti.

V slovenjebistriškem okraju se jako širi slinavka in parkljavka. Obolelo je v okraju že mnogo goveje živine.

Zamenjava dolarjev. Glavno državno računovodstvo se je sporazumelo z Narodno banko v svrhu zbiranja denarja od naših izselencev v Ameriki. Narodna banka bo potom svojih korespondentov v Ameriki zbirala dolarje in jih tu izplačevala v dinarjih in kronah njihovim družinam. Dolarji v Ameriki bodo stavljeni na razpolago glavnemu državnemu računovodstvu za plačevanje državnih nabav v Ameriki.

Svinje za Čehoslovaško. Po rekompensacijskem dogovoru se izvozi v Čehoslovaško 60 vagonov svinj v vrednosti 12 milijonov kron.

Valuta v platini. Ruska reakcijska vlada v Omsku je vpeljala valuto v platini, ki je več vredna kot zlato. Platine se v Sibiriji največ izkopije. Vsled tega bo morda to delstvo znatno uplivalo na splošni valutni sistem v drugih državah.

Delavec tudi krvavo potrebuje popolne in temeljite izobrazbe, katero more doseči le s čitanjem raznih socialističnih brošur, knjiž in časopisov. Uprava »Napreja« ima na razpolago precej takega materiala še iz za predvojnega časa. Zato so na tudi cene z ozirom na današnje dražnjo neverjetno nizke. Sodrugi, pišite uravi »Napreja« poni in poslala vam bo za majhen denar lepo sortirano zbirko poučnega ali zabavnega čtiva!

Izdajatelj: Josip Petejan.
Odgovorni urednik: Rudolf Golout.
Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

Posrtnski zaslužek, lahek, hiter in dober, dobe zanesljive in aprotne osebe (tudi otroci nad 14 let) s prodajanjem »Napreja«. Oni, ki se javijo osebno prej, nastavljeni bodo vrhutega še na dobra mesta. Zglasiti se je od 1/2 11. do 11. ure dopoldne v upravi »Napreja«, Franciškanstva ulica 61.

Kupi se ročni voziček, lahek, na dveh ali štirih kolesih za vožnjo zavojčkov. Ponudbe z navedbo cene na upravnštvo »Napreja«.

Kolporterja za Celje iščemo.

Kdor želi prevzeti ta posel, naj se zgasi pri sodrugu Josipu Marnu, Celje, boln. blag., Vodnikova ul. 3.

Slavnemu občinstvu naznaniava, da sva prevzela

gostilno „Narodni dom“ v Celju.

Skrbela bodeva za dobro in točno postrežbo, ter se priporočava za mnogobrojen obisk.

Ivan in Ana Černe
z Goriškega. 538 15—F

GARJE

srbečico, hraste, lišaje uniči pri človeku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo 6 K. Po pošti 7 K poštne prosto. Prodaja in razpošilja lekarna Trnkoczy v Ljubljani, zraven 10—4 rotovža. 531

Kupi se več registriranih blagajn.

Ponudbe z navedbo cene je poslati na upravnštvo »Napreja«. 194-10

Najelegantnejši moderni kroji!

Najboljše blago!

Vsakovrstne obleke. — Lasno angleško blago!
KONKURENČNE CENE! — — — SOLIDNO DELO!

KROJAČNICA FRAN IGLIČ

V LJUBLJANI — KOLODVORSKA ULICA 28

(PREJ V TRSTU)

556 2—2

izdeluje OBLEKE ZA MOŠKE, ŽENSKÉ IN ZA OTROKE po najokusnejšem modernem angleškem in francoskem kroju in po ugodnih cenah.

;; Zaloga angleškega blaga za moške obleke, ;;
Kompletne obleke iz tega blaga po meri od 800 K naprej.

Največja slovenska hranilnica!

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA, Ljubljana, Prešernova ulica 3.

je imela vlog koncem leta 1918 . . . K 80.000.000—
rezervnega zaklada „ 2.500.000—

Sprejema vloge vsak delavnik.

Za varčevanje ima uvedene lične domače hranilnike.

Hranilnica je pupilarno varna.

Dovoljuje posojila na zemljišča in poslopja proti nizkemu obrestovanju in obligatnemu odplačevanju dolga.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno
Kreditno društvo.

Rogaška Slatina

Tempel vrelec: Najboljša namizna voda, najbogatejša na ogljikovi kislini. Pospešuje prebavljanje in presnavljanje.

Styria vrelec: Zdravilna voda proti kroničnemu katarju želodca in čreves, najboljši pripomoček proti slabemu prebavljanju in teku, boleznim jeter in ledvic, sladkorna bolezen.

Donati vrelec: Najmočnejši vrelec svoje vrste, posebno dobro sredstvo proti črevesnemu katarju, želodčnemu kamenu, sladkorni bolezni, debelosti, putiki, hemoroidom itd.

Rogaška slatina je najbolj priljubljena in se vohče največ zahteva. To pa radi tega, ker je izmed vseh alkalno-saliničnih rudniško-kislih slatin najbogatejša na ogljikovi kislini. — Ta slatina je najokusnejša krepčilna in oživljajoča pijača; obenem pa tudi najboljšo sredstvo, s katerim se obvaruje v mrzlih krajih mrzlice.

Rogaška slatina je najboljše namizna in zdravilna, mineralna voda, katera nima nikdar slabega okusa ali duha.

547 10—2

Splošno kreditno društvo v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne, v sobotah in dnevih pred prazniki pa od 8. do 1. ure popoldan in jih obrestuje po čistih

3 %

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in nestalne vloge se obrestujejo po dogovoru.

Posojila daje svojim zadržnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poroštvo ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo bo bančni obrestni meri.

Stanje vlog je bilo koncem leta 1918 1¹/₂ milijonov kron.

Rezervni zakladi znašajo okoli nad 50.000 K.

61

BARVA

vsakovrstno blago

pere

domače perilo

(pošilja po isto na dom)

Ljubljana, Poljanski nasip št. 4.

Kemično

tovarna

JOS. REICH

Podružnica: Selenburgova ul. 3.

CISTI

obleke

svetloilka

ovratnice, zapestnice

in srajce

Podružnica: Selenburgova ul. 3.

Veletrgovina vina MILKO JESIH

Rudnik — Ljubljana.

je otvoril

VINOTOČ

novih in starih garantirano naravnih vin.

Ljubljana, Florjanska ulica 36.

648 3—8